

Stigende forskelle i kommunernes afregningspriser

Variationen i kommunernes afregningspriser for private hjemmehjælpsleverandører er vokset siden sidste år. Inden for både personlig pleje og praktisk hjælp er spændet steget fra 2020 til 2021.

Introduktion

Ifølge reglerne skal kommunerne afregne private leverandører af praktisk hjælp og personlig pleje med udgangspunkt i deres egne langsigtede omkostninger ved selv at levere den samme ydelse.¹

Til trods for dette varierer kommunernes afregningspriser med flere hundrede kroner, hvilket bl.a. har givet udslag i, at flere leverandører har valgt at opsigte deres samarbejde med kommunerne.²

Baggrunden for de forskellige afregningspriser ser heller ikke ud til at have begrundelse i kommunerens forskellighed (målt i form af socioøkonomisk indeks, antal ældre pr. 1.000 indbyggere eller den geografiske størrelse eller beliggenhed).³

---

¹ Indenrigs- og Boligministeriets vejledning til omkostningskalkulation.

² JydskeVestkysten (2021). To private plejefirmaer har opsagt deres kontrakter med kommunen.

³ Ikke fremvist i denne analyse, men kan indhentes ved henvendelse til analysens forfattere.

Praktisk hjælp

Definition af praktisk hjælp

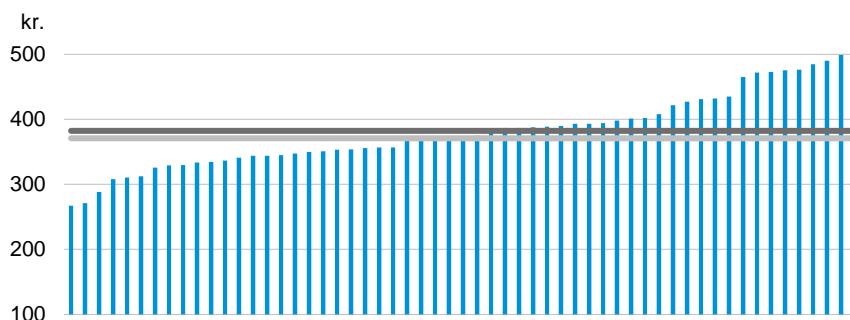
Inden for hjemmehjælpen arbejder man med to forskellige kategorier for ydelser, henholdsvis personlig pleje og praktisk hjælp. Den praktiske hjælp omhandler ydelser som støvsugning, rengøring, strygning af tøj m.v.

Forskel mellem højeste og laveste betalende kommune er over 240 kr.

Selvom den praktiske hjælp kan ses som en relativ standardiseret ydelse, er der stadig store afregningsmæssige forskelle kommunerne imellem – og dette spænd er steget fra 2020 til 2021.

Over 240 kr. adskiller højeste og laveste kommunale afregningspris

Kommunale afregningspriser til private leverandører af praktisk hjælp efter godkendelsesmodellen.

Anm.: Afregningspriserne er angivet i 2021-priser og justeret ved brug af KL's PL-skøn. Gennemsnittet for 2021 er angivet ved den mørkegrå linje, mens gennemsnittet for 2020 er angivet ved den lysegrå linje.

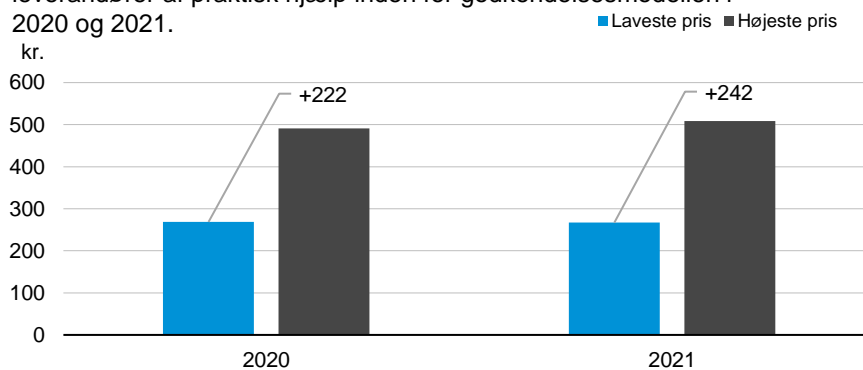
Kilde: DI.

Forskellen er blevet 9 pct. større

DI's opgørelse viser, at forskellene mellem den laveste og højeste afregningspris nu har rundet 240 kr. – det svarer til en stigning i variationen på ca. 9 pct. på blot et år.

Forskellen mellem højeste og laveste afregningspris vokser

Forskel på højeste og laveste kommunal afregningspris af private leverandører af praktisk hjælp inden for godkendelsesmodellen i 2020 og 2021.

Anm.: Afregningspriserne er angivet i 2021-priser og justeret ved brug af KL's PL-skøn. Forskellene er afrundet til nærmeste hele tal.

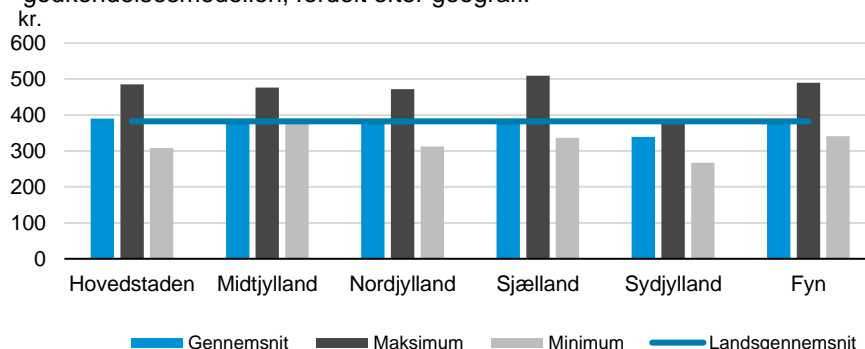
Kilde: DI.

Størst variation øst for Storebælt

Selv hvis man sammenligner kommuner inden for samme geografiske område er forskellene betydelige. Særligt blandt de østdanske kommuner på Sjælland og i Hovedstadsområdet er der stor afstand mellem højeste og laveste afregningspris.

Nærtliggende kommuner afregner private meget forskelligt

Kommunale afregningspriser til private leverandører af praktisk hjælp efter godkendelsesmodellen, fordelt efter geografi.

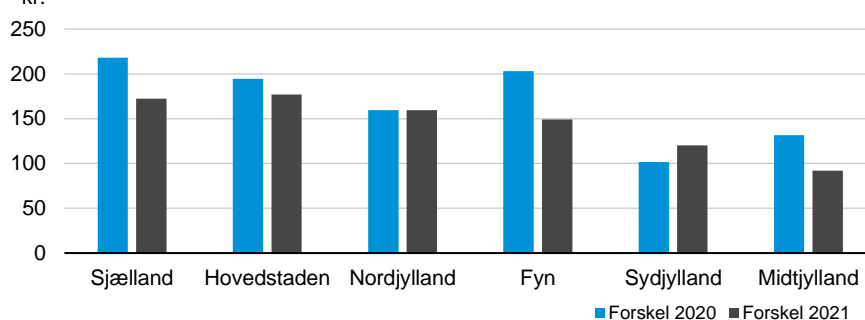

Anm.: Afregningspriserne er angivet i 2021-priser og justeret ved brug af KL's PL-skøn.
Kilde: DI

Blandt de sydjyske kommuner er forskellene tilmed vokset yderligere siden sidste år. Omvendt er de lokale forskelle nedbragt i de øvrige landsdele.

Forskellene vokser blandt de sydjyske kommuner

Forskel mellem laveste og højeste afregningspris af praktisk hjælp efter godkendelsesmodellen i hhv. 2020 og 2021, fordelt efter geografi.

Anm.: Afregningspriserne er angivet i 2021-priser og justeret ved brug af KL's PL-skøn.
Kilde: DI

Personlig pleje

Definition af personlig pleje

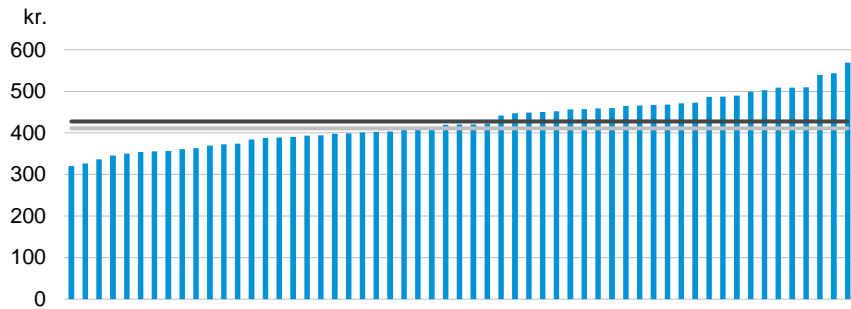
Inden for hjemmehjælpen arbejder man med to forskellige kategorier for ydelser, henholdsvis personlig pleje og praktisk hjælp. Den personlige pleje omhandler assistance i forbindelse med personlig hygiejne, bad, hårvask af- og påklædning m.v.

Knap 250 kr. adskiller den højeste og laveste timepris

Den gennemsnitlige afregningspris er steget fra 411 kr. i 2020 til ca. 428 kr. i 2021. Der er nu knap 250 kr. i forskel på landets laveste og højeste takst.

Knap 250. kr i forskel på kommunernes afregningspriser

Kommunale afregningspriser til private leverandører af personlig pleje efter godkendelsesmodellen.

Anm.: Afregningspriserne er angivet i 2021-priser og justeret ved brug af KL's PL-skøn. Gennemsnittet for 2021 er angivet ved den mørke linje, mens gennemsnittet for 2020 er angivet ved den grå linje.

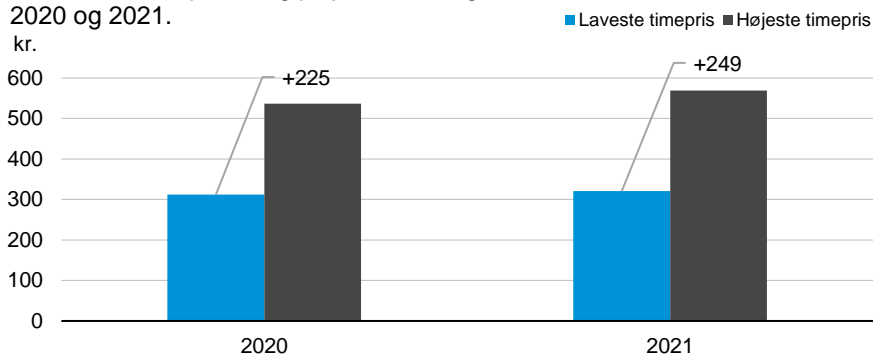
Kilde: DI.

Spændet fra 2020 til 2021 er vokset med 10 pct.

Forskellen på knap 250 kr. i afregningspriserne til private leverandører svarer til, at der er sket en stigning i forskellen på 10 pct.

Stigende forskelle på kommunernes afregninger af private leverandører

Forskel på højeste og laveste kommunal afregningspris af private leverandører af personlig pleje inden for godkendelsesmodellen i 2020 og 2021.

Anm.: Afregningspriserne er angivet i 2021-priser og justeret ved brug af KL's PL-skøn. Forskellene er afrundet til nærmeste hele tal.

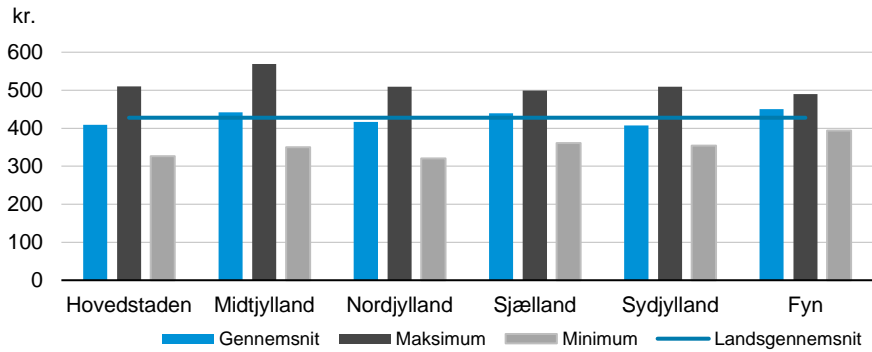
Kilde: DI

Særlig stor variation i de midt- og nordjyske kommuner

Selv nærtliggende kommuner afregner de private leverandører af personlig pleje meget forskelligt. Variationen er størst i Midtjylland og Nordjylland, hvor forskellene mellem den laveste og højeste pris løber op i hhv. 219 kr. og 189 kr.

Store kommunale variationer inden for samme geografiske områder

Kommunale afregningspriser til private leverandører af personlig pleje efter godkendelsesmodellen, fordelt efter geografi.

Anm.: Afregningspriserne er angivet i 2021-priser og justeret ved brug af KL's PL-skøn.

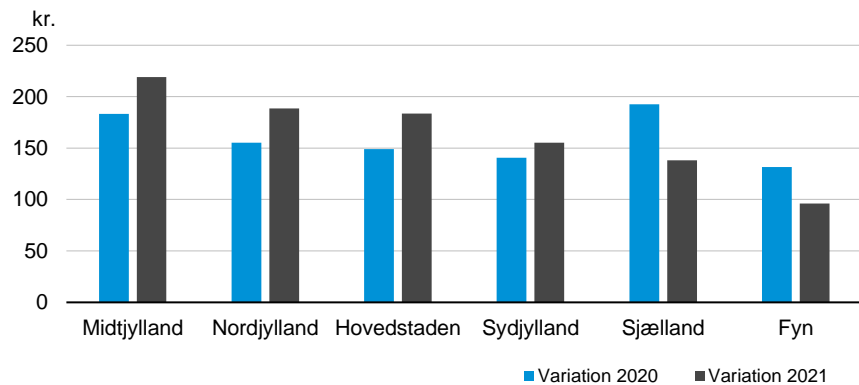
Kilde: DI

Kun sjællandske og fynske kommuner har nedbragt forskellen

For fire ud af de seks landsdele er forskellene blevet større i forhold til sidste års opgørelse. Kun på Sjælland og Fyn er der i år et mindre spænd mellem den højeste og laveste kommunale afregningspris for private leverandører af personlig pleje.

Stigende variation i fire ud af seks geografiske områder

Forskel mellem laveste og højeste afregningspris af personlig pleje efter godkendelsesmodellen i hhv. 2020 og 2021, fordelt efter geografi.

Anm.: Afregningspriserne er angivet i 2021-priser og justeret ved brug af KL's PL-skøn.

Kilde: DI

Forskelle i afregningspriser kan ikke forklares af baggrundsfaktorer

På linje med sidste års opgørelse er det undersøgt, om variationen i kommunernes afregningspriser kan skyldes kommunernes forskellige vilkår og udgiftsbehov i form af socioøkonomiske faktorer, udgifter til ældre eller geografi. Dette er imidlertid ikke tilfældet.

Kommunernes tilvejebringelse af frit valg på hjemmehjælpsområdet

Metode

I forbindelse med kommunernes tilvejebringelse af det frie valg på hjemmehjælp, kan der benyttes flere modeller.⁴ Nedenstående tabel præsenterer disse modeller.

	Beskrivelse	Eksempler på kommuner, der benytter modellen
Fritvalgsbeviser	<p>Fritvalgsbeviset fungerer på samme måde som et gavekort.</p> <p>Når borgeren har modtaget sit fritvalgsbevis, tager borgeren kontakt til en CVR-registreret leverandør. Såfremt leverandøren lever op til de kvalitetskrav, kommunalbestyrelsen har stillet, indgår borger og leverandøren en aftale.</p>	Læsø, Fanø, Langeland
Udbud	Leverandørerne konkurrerer om at levere hjemmehjælp eller andre ydelser i kommunen. Der udpeges vindende leverandører på baggrund af det bedste bud.	Albertslund, Stevns, Glostrup
Godkendelse	Private leverandører får mulighed for at blive godkendt til udførelse af opgaverne på baggrund af kommunens pris- og kvalitetskrav.	Horsens, Vejen, Frelighedsborg

I denne analyse er der fokuseret på kommuner, der benytter sig af godkendelsesmodellen. Under godkendelsesmodellen afregnes de godkendte private leverandører til en fast timepris på baggrund af de af kommunen årligt opgjorte gennemsnitlige, langsigtede kommunale omkostninger ved at producere og levere den tilsvarende ydelse.

⁴ For yderligere specifikation af modellerne – se eksempelvis Quartz & Co (2014).

I et internationalt perspektiv har den danske godkendelsesmodel paralleller til et voucher-marked⁵ – i dette tilfælde, hvor den offentlige myndighed selv fastsætter servicestandarder og godkender leverandøren.

Kommunernes timepriser

Kommunernes timepriser danner grundlaget for kommunernes afregning med private leverandører. Timepriserne skal være beregnet, så de afspejler de gennemsnitlige, langsigtede kommunale omkostninger ved at producere og levere den tilsvarende ydelse.⁶ Dette inkluderer både de direkte og indirekte omkostninger.⁷ Priserne har den fordel at være opgjort efter standardiserede retningslinjer og omkostningsprincipper.

Modsat har timepriserne den ulempe, at de måles med udgangspunkt i 2021 – altså for ét år, og dermed ikke tager højde for eventuelle efterreguleringer. Dette kan have betydning for analysens resultater, fordi timepriserne for 2021 kan være ekstraordinære høje eller lavt sat i forhold til tidligere års timepriser. I denne analyse har vi dog haft mulighed for at sammenligne udviklingen ift. en tilsvarende opgørelse af timepriserne i 2020.

Dataindsamling af timepriserne

I begyndelsen af 2021 udsendte DI en mail med forespørgsel om kommunernes afregningspriser for personlig pleje og praktisk hjælp for private leverandører. For at sikre den bedst mulige sammenlignelighed er timepriserne for de forskellige ydelser baseret på kommunernes angivelse af ”bekvem tid”⁸ for hverdage eksklusive moms.

Af de 62 kommuner, der benytter godkendelsesmodellen, har 57 kommuner besvaret DI’s henvendelse. Dette svarer til en svarprocent på 92 pct.

Den konkrete formulering på henholdsvis udsendelses- og påmindelsesmails kan rekvireres ved henvendelse til petk@di.dk.

---

⁵ Savas, E. (1987). *Privatization: The Key to Better Government*. Chatham, NJ: Chatham House Publishers, Inc.

⁶ Foged, S.K. & Houlberg, K. (2013, 12). Frit valg under godkendelsesmodellen på hjemmehjælpsområdet 2008-2013: Effekter på de kommunale timepriser. *Effektdoku*.

⁷ Ved direkte omkostninger forstås omkostninger, der kan henføres direkte til ydelsen – eksempelvis råvarer, løn, køb af materialer m.v. Indirekte omkostninger vedrører overheadomkostninger som andel af fællesomkostninger til lokaler, it, administration samt finansielle forhold som afskrivning og forrentning af kapitalapparatet (Socialstyrelsen & KL, 2007. Fælles pjece - om prisfastsættelse på ældreområdet).

⁸ Typisk i tidsrummene (7-15, 8-16 eller lignende).

**Håndtering af distrikts-
opdelte kommuner**

Visse kommuner har distriktsopdelte priser for ydelserne på hjemmehjælp. Det har ikke været muligt at få indsigt i, hvilke distrikter i de pågældende kommuner, som har højere eller lavere antal hjemmehjælpsmodtagere. Derfor benyttes et simpelt gennemsnit for alle distrikterne i de respektive kommuner, som timepris for de pågældende kommuner.